

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра *соціальної роботи та реабілітації*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан гуманітарно-педагогічного
факультету
Ірина САВИЦЬКА
« » 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри соціальної роботи
та реабілітації
Протокол № 4, від 17.04.2024 р.
Завідувач кафедри
Ірина СОПІВНИК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»
Юлія МАРКОВА
Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»
Олександр АРТЬОМЦЕВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітня програма «Англійська мова та друга іноземна», «Німецька мова та друга іноземна»
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробник Тарасенко Р.О., професор кафедри, доктор педагогічних наук, професор

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни
«Інформаційні технології в перекладацькій діяльності»

Галузь знань, спеціальність (спеціалізація), освітній ступінь		
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки» (шифр і назва)	
Спеціальність	035 «Філологія» (шифр і назва)	
Освітньо-професійна програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	перший	другий
Семестр	1	2
Лекційні заняття	30 год.	0 год.
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30 год.	10 год.
Самостійна робота	90 год.	140 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин:		
аудиторних	4 год.	–
самостійної роботи студента	6 год.	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Потужний розвиток сучасної перекладацької галузі значною мірою зумовлений застосуванням новітніх інструментів та технологій, які базуються, переважним чином, на застосуванні інформаційних технологій. Зокрема, розробка цілої низки окремих груп спеціалізованого програмного забезпечення дозволила суттєво підвищити ефективність та якість роботи не тільки окремих перекладачів, а й перекладацьких структур, які почали використовувати їх в якості основного інструментарію. Зважаючи на це, професійна підготовка майбутніх перекладачів на сучасному етапі має бути спрямована на формування відповідних їхніх компетентностей, які забезпечать їм здійснення професійної діяльності в умовах сучасної перекладацької індустрії.

Дисципліна «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» є обов'язковою (цикл спеціальної (фахової) підготовки) і має за мету сформувати у студентів цілісне бачення щодо системного і комплексного використання інструментальних засобів автоматизації перекладацької діяльності, забезпечення високої якості і швидкості виконання замовлень на переклад і передачі його замовнику відповідно до його вимог, проектування і використання електронних інформаційних ресурсів з метою створення структурованих дидактичних матеріалів та здійснення інформаційної підтримки навчального процесу, забезпечення відповідних навичок використання об'єктно-орієнтованого дистанційного навчального середовища Moodle для управління навчальними ресурсами та освітнім процесом. До головних завдань вивчення дисципліни віднесено оволодіння магістрами методами і засобами наявних технічних засобів і програмних рішень з метою виконання професійних задач, які пов'язані з пошуком необхідної інформації, її використанням у процесі перекладу, підготовкою термінологічних ресурсів у відповідних форматах, безпосереднім здійсненням перекладу, застосуванні інформаційних технологій і систем, які використовуються в навчальному процесі для створення комплексу електронних навчально-методичних матеріалів з використанням дистанційних технологій, що базуються на

Інтернет технологіях, створених для організації індивідуального та групового навчання.

Основна увага при вивченні дисципліни спрямовується на формування умінь та практичних навичок розробляти структуру перекладацьких проектів, здійснювати інформаційне забезпечення для їх реалізації, підбирати комплекс відповідного програмного забезпечення з урахуванням їх функціональності та умов ліцензій щодо використання.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні оволодіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Здобувачі вищої освіти повинні досягти таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 3. застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 8. створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 17. планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

3. Структура навчальної дисципліни

«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Інструментальні засоби та інформаційні ресурси для локалізації програмних продуктів та web-сайтів												
Тема 1. Локалізація програмних продуктів і web-сайтів та програмні засоби для її здійснення	20	4		4		12	16					16
Тема 2. Інформаційні ресурси для локалізації	18	4		4		10	22			2		20
Тема 3. Створення проектів з локалізації засобами SDL Passolo, Phrase Strings	17	4		4		9	14					14
Тема 4. Реалізація проектів з локалізації програмних продуктів та web-сторінок програмними засобами	20	2		4		14	22			2		20
Разом за модулем 1	75	14		16		45	74			4		70
Модуль 2. Організація навчання з використанням електронного навчального курсу												
Тема 5. Системи електронного навчання та особливості використання Moodle	15	4		2		9	16					16
Тема 6. Технології обробки навчальної інформації та форми її представлення в ресурсах електронного курсу	22	4		4		14	22			2		20
Тема 7. Типи тестових завдань та особливості їх застосування	20	4		4		12	20			2		18
Тема 8. Організація контролю знань засобами тестових технологій в системі Moodle	18	4		4		10	18			2		16
Разом за модулем 2	75	16		14		45	76			6		70
Усього годин	150	30		30		90	150			10		140

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	–

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	–

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пошук в мережі Інтернет програм для локалізації та інформації для формування глосаріїв	4
2.	Створення засобами SDL MultiTerm термінологічних баз та глосаріїв для локалізації програмного забезпечення	4
3.	Створення проекту з локалізації програмного забезпечення засобами SDL Passolo, Phrase Strings	4
4.	Локалізації програмного забезпечення засобами SDL Passolo	2
5.	Генерування файлів з перекладеними ресурсами та перевірка працездатності локалізованих програмних продуктів	2
6.	Створення структури електронного навчального курсу	2
7.	Розміщення загальної інформації у структурі електронного навчального курсу	2
8.	Наповнення електронного курсу навчальними ресурсами	2
9.	Створення банку тестових завдань електронного навчального курсу	4
10.	Створення різних типів тестів у структурі електронного навчального курсу	4

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

Перелік питань для перевірки рівня засвоєння знань

1. У чому полягає сутність процесу локалізації?
2. Які типові завдання виконуються у процесі локалізації програмних продуктів?
3. Які програми призначені для локалізації програмного забезпечення?
4. Які переваги застосування SDL Passolo під час здійснення локалізації програмних продуктів?
5. Які основні функції реалізовані у програмі SDL Passolo?

6. У чому особливості локалізації програмних продуктів та web-сайтів засобами Phrase Strings?
7. Які програми для локалізації мають вбудований редактор візуального редагування розмірів і положень елементів інтерфейсу та діалогових вікон?
8. У яких форматах файлів можна підключати електронні інформаційні бази з термінологічними ресурсами до програм з локалізації Alchemy Catalyst, SDL Passolo, Multilizer, Lingobit?
9. Які програми для локалізації мають відкриту ліцензію?
10. До якої програми з локалізації можуть бути підключені термінологічні бази у форматі .sdltb?
11. Які є мережеві онлайн-словники та як скористатися їх ресурсами для перекладу елементів інтерфейсу програми?
12. У якому каталозі файлової структури розміщені файли, що містять ресурси для перекладу програмних продуктів?
13. Яке розширення можуть мати файли, що містять ресурси для локалізації?
14. Як у SDL Passolo реалізувати функцію автоматичного перекладу?
15. Як у процесі локалізації програмного забезпечення засобами SDL Passolo здійснювати наповнення підключеного глосарію новими термінами?
16. Яка класифікація стану перекладених сегментів існує в SDL Passolo залежно від кольорового забарвлення тексту?
17. Як здійснити коректне вирівнювання і розміщення елементів інтерфейсу з урахуванням того, що у процесі локалізації вони істотно змінили свої розміри у цільовій мові?
18. За якими правилами встановлюється знак «амперсанд» у локалізованій версії запису пунктів меню і команд?
19. У якому каталозі зберігається новий файл із перекладеним інтерфейсом програми після завершення реалізації проекту з локалізації?
20. Як перевірити працездатність локалізованої версії програми?
21. Які платформи дистанційного навчання є найбільш поширеними і в чому полягає їх особливість?
22. Яка узагальнена сутність дефініцій «Електронне навчання», «Дистанційне навчання»?
23. За якими освітніми технологіями може бути реалізоване електронне навчання?
24. Які типи навчальної діяльності можна реалізувати у системі Moodle?
25. Які типи ресурсів доступні в системі Moodle?
26. Які є ролі користувачів у системі Moodle та їх функції?
27. Які можливості доступні викладачу при організації навчальної діяльності за допомогою електронного курсу в Moodle?
28. Яким чином відбувається занесення оцінки за виконання різних видів навчальної діяльності у електронний журнал для узагальненого обліку успішності студента?
29. Який тип ресурсу у системі Moodle використовується для формування структури навчального курсу?

30. Використання якого типу навчальної діяльності в системі Moodle дозволяє здійснювати публічне обговорення питань, пов'язаних з навчанням, організаційними аспектами, використання ресурсів курсу тощо?
31. Які дії щодо організації тестування та аналізу його результатів може виконувати викладач в межах електронного курсу?
32. Які типи тестових завдань доступні у системі Moodle і в чому полягає особливість їх застосування?
33. За яким принципом здійснюється структурування тестових питань у системі Moodle при створенні банку тестових питань?
34. які дії можуть бути здійснені при роботі з електронним журналом?
35. У яких форматах файлів можна отримати узагальнені відомості про успішність студентів, якщо здійснити експортування записів із електронного журналу?
36. Які налаштування та обмеження можна застосовувати при створенні тестів у системі Moodle?
37. Яка сутність кожного статистичного показника, який використовується для аналізу тесту у системі Moodle?
38. Які налаштування та обмеження доцільно застосовувати при створенні тренувальних (підготовчих) тестів у системі Moodle?
39. Які дії необхідно виконати викладачу для забезпечення зарахування студентів на електронний курс у структурі групи?
40. Як диференціювати вагу різних тестових питань у структурі тесту у системі Moodle?
41. Як використати графічні зображення в якості питань або варіантів відповіді у тестових питаннях?

8. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» використовуються словесні методи (пояснення, інструктаж); наочні (ілюстрація, демонстрація – всі основні етапи створення та реалізації перекладацьких проектів супроводжується показом прикладів з використанням мультимедійного проектора, виконання лабораторних робіт демонструється на екрані); практичні (практична реалізація знань і вмінь забезпечується виконанням лабораторних робіт у середовищі SDL Passolo, Phrase Strings, Moodle, які виконуються з використанням персональних комп'ютерів та відповідного комунікаційного забезпечення).

9. Форми контролю

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студента, практична перевірка якості виконання лабораторних робіт та засвоєння теоретичних знань, відповіді на питання для самоконтролю після виконання

лабораторних робіт, перевірка завдань з самостійної роботи. Модульне та підсумкове тестування.

Форма контролю: індивідуальна перевірка - стосується конкретних студентів і має на меті з'ясування підготовки до лекції, лабораторного заняття, визначення рівня засвоєння теоретичних положень, які, наприклад, будуть використані при виконанні лабораторної роботи. Підсумковою формою контролю з дисципліни є екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Дисципліна «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» має обсяг 120 годин, що відповідає 4 кредитам. Увесь зміст дисципліни поділено на чотири модулі. На вивчення кожного з модулів відведено по 1 кредиту ECTS.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (заліку) – 30 балів. Кожний модуль теж оцінюється за 100 бальною шкалою, 70 балів з яких студент набирає за виконання та захист лабораторних робіт і завдань для самостійної роботи, а 30 балів – за складання тесту за модуль (див. табл. 1).

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ визначається за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \left(R_{ЗМ}^{(1)} + R_{ЗМ}^{(2)} \right)}{2} + R_{ДР} + R_{ШТР}$$

де $R_{ЗМ}^{(1)}$, $R_{ЗМ}^{(2)}$, – рейтингові оцінки відповідно 1-го та 2-го модулів за 100-бальною шкалою;

$R_{ДР}$, $R_{ШТР}$ – відповідно рейтинг з додаткової роботи і рейтинг штрафний.

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

Таблиця 1

Розподіл балів за модулями

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи	Рейтинг з додаткової роботи	Рейтинг штрафний	Підсумкова атестація (залік)	Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2					
0-100 балів	0-100 балів					
Лр 1 – 10 Лр 2 – 10 Лр 3 – 15 Лр 4 – 10 Лр 5 – 15	Лр 6 – 10 Лр 7 – 10 Лр 8 – 15 Лр 9 – 10 Лр 10 – 15	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100
Ср 1 – 10	Ср 2 – 10					
Тест 1 – 30	Тест 2 – 30					

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Максимальна кількість балів (20) надається здобувачу вищої освіти за:

– отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;

– отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напрямку підготовки) у поточному навчальному році;

– отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;

– авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;

– авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;

– виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

На рейтинг з навчальної роботи може впливати рейтинг з додаткової роботи – до 20 балів і рейтинг штрафний (з від'ємним знаком) – до 5 балів.

Рейтинг з додаткової роботи визначається лектором і надається студентам за рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{штр}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{нр}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Допуском до підсумкової атестації є наявність не менше 60 балів із кожного змістового модуля та загалом із навчальної роботи не менше 42 балів.

Підсумкова атестація проводиться у вигляді складання тестів, максимальна кількість балів за яку становить 100 балів.

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$$

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 2.

Таблиця 2

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчального процесу із вивчення дисципліни передбачає використання матеріалів у друкованому та електронному вигляді.

Матеріали у друкованому вигляді сконцентровані у навчальному посібнику, методичних вказівках для виконання лабораторних робіт та методичних вказівках до виконання завдань із самостійної роботи, а саме:

1. Тарасенко Р.О., Амеліна С.М. Інформаційні технології в перекладацькій діяльності: підручник. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2023. 350 с.
2. Тарасенко Р.О. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» для магістрів спеціальності 035 «Філологія». К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 121 с.

Матеріали у електронному вигляді розміщені в сертифікованому електронному навчальному курсі, який знаходиться на платформі *Elearn* за URL адресою: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=288>.

12. Рекомендована література

Базова

1. Тарасенко Р.О., Амеліна С.М. Інформаційні технології в перекладацькій діяльності: підручник. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2023. 350 с.
2. Амеліна С.М., Тарасенко Р.О. Комп'ютерна лексикографія і переклад: навч. посіб. Видання 2-ге, перероблене і доповнене. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 348 с.

3. Долинський Є. В., Скиба К.М. Інформаційні технології у професійній діяльності перекладача : навчальний посібник. Хмельницький : ХНУ, 2016. 195 с.
4. Ольховська А. С. Чинники успішного працевлаштування перекладача за фахом: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова). Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
5. Амеліна С.М., Тарасенко Р.О.Електронні інформаційні ресурси перекладача науково-технічної літератури: монографія. ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 174 с.

Додаткова

6. Фокін С.Б. Комп'ютерні інформаційні технології в перекладацькій та перекладознавчій діяльності. К.: Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, 2019. 254 с.
7. Свідер І. А. Інформаційні технології у філології та перекладі: навч.-метод. посіб. : [для філол. спец.]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 184 с.
8. Осадча К.П., Осадчий В.В. Технології дистанційного навчання. Робота з Moodle 2.4. Навчальний посібник. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. 396 с.
9. Тарануха В. Ю. Інтелектуальна обробка текстів: [навчальний посібник]. Київ: електронна публікація на сайті факультету, 2014. 80 с.
10. Використання системи електронного навчання MOODLE для контролю і оцінювання навчальної діяльності студентів ВНЗ: методичний посібник / Ю.В. Триус, І.В. Стеценко, Л.П. Оксамитна, В.М. Франчук, І.В. Герасименко / За ред. Ю.В. Триуса. Черкаси: МакЛаут, 2010. 200 с.